

1a Agenda en Leidraad

Programma

Wadden
zeehavens

Raad van Advies Waddenzeehavens

15 september 2020 van 16.00 – 18.00 uur

WR 130, aan de kade tegenover CIV Den Oever

Haventerrein 3, 1779GS DEN OEVER

Agenda en Leidraad

Agenda

- 1. Toelichting op agenda, verslag en mededelingen**
 - Verslag Raad van Advies 29 oktober 2019
 - Mededelingen

- 2. Investeringskader Waddengebied en projecten Waddenfonds**
 - EcoPort innovatieprogramma
 - Green Shipping programma
 - Opwerking koel- en proceswater

- 3. Evaluatie Investeringskader en Waddenfonds**
 - A4tje onderwerpen IKW havens

- 4. Governance Waddengebied**
 - Ervaringen van een half jaar

- 5. Agenda voor het Waddengebied 2050**
 - Reactie op het de Ontwerpagenda

- 6. Toogdag 18 november 2020**
 - Voorstellen om vanuit de Waddenzeehavens bij te dragen

- 7. Nationaal Waterprogramma 2022-2027**
 - Voorstel om inhaalslag op maatregelen niveau te maken

- 8. Planning**

Leidraad Raad van Advies Waddenzeehavens

Dit document leidt de deelnemers door de agenda van de Raad.

1. Agenda, verslag en mededelingen

Agenda

Stemt de Raad in met de agenda?

Verslag

1b Verslag RvA 18 d.d. 29 oktober 2019; [Blauw] = documentnaam.

Stemt de Raad in met het verslag van de vorige bijeenkomst?
– **Zijn er nog opmerkingen naar aanleiding van het verslag?**

Mededelingen

– Gesprek van de heer Post en Nooitgedacht met mw. Jacobi

1c Brief Waddenvereniging governance

– **De heer Post geeft terugkoppeling van gesprek met mevrouw Jacobi**
– **Hebben de leden mededelingen die niet zijn geagendeerd?**

2. Investeringskader Waddengebied en projecten Waddenfonds

EcoPort Innovatie programma

Toelichting van het project The Great Plastic Bake Off kunststofafval in de haven en iTanks over recycling van visnetten.

2a Voorstel The Great Plastic Bake Off¹

Korte toelichting initiatiefnemers
– **gelegenheid voor reflectie**

Om het programma te realiseren zijn fysieke ontmoetingen nodig. Door de situatie rond corona viel het programma tot 1 juni min of meer stil. De bijdrage van de havens is €15.000,-, maar daarvoor zijn de rekeningen nog niet verstuurd. Het programma zal halverwege 2021 afgerond worden.

2b IKW voorstel Innovatiemotor Waddenzeehavens

Zijn de havens akkoord om hun bijdrage, volgens gebruikelijke verdeelsleutel, dit jaar te voldoen?

Green Shipping programma

Op 3 juli heeft het Waddenfonds de aanvraag van het Green Shipping programma gehonoreerd. Het programmateam is volop aan de slag gegaan. Onderdeel van het programma is om ook buiten het Waddenfonds middelen te verwerven voor het ombouwen CO2 vrije Noordzeekotters.

FME ziet het programma ook een kroonjuweel van hun organisatie en wil via dit programma bevorderen dat in Noord Nederland zich een sterk economisch cluster ontwikkelt voor het segment Waddenvloot.

¹ In overleg met Port of Harlingen initiatief gestart in Haven Lauwersoog

2c Programma Green Shipping Waddenzee

Green Shipping verder bespreken bij IKW en Toogdag

Opwerking koel- en proceswater

WLN² dient een project in voor:

1. Verhogen van de kwaliteit van afvalzuiveringswater tot proceswater voor de industrie, waarbij medicijnresten worden verwijderd.
2. Circulaire watervoorziening met opslag in periodes van overschot.

Het IKW opgaveteam ziet graag een meer Waddenbrede toepassing van het voorstel. Daartoe wil WLN graag met de het programma Waddenzeehavens overleggen hoe de verschillende stakeholders te betrekken.

2d WLN Watertransitie industriehavens

Stemmen de leden er mee in dat:

- **programma Waddenzeehavens overlegt met WLN over het breder betrekken van stakeholders?**
- **De voorzitter een steunbrief voor een Waddenfondsaanvraag stuurt, volgens de gebruikelijke procedure, als de aanvraag compleet is?**

3. Evaluatie Investeringskader en Waddenfonds

Het investeringskader Waddengebied wordt momenteel op verschillende niveaus geëvalueerd: IKW opgaveteam Waddenzeehavens, Decisio (IKW) en Wing (Waddenfonds). Zowel de havens als het havenbedrijfsleven zijn in de verschillende trajecten geconsulteerd. Welke conclusies uit deze trajecten komen is nog niet bekend.

Het opgaveteam Investeringskader Waddengebied vroeg aan ons programma Waddenzeehavens alvast de kern van de inhoudelijke inbreng op één A4tje te zetten. Vanuit het programmateam is nagegaan welke inhoudelijke inbreng door 'havendeelnemers' in verschillende sessies is geleverd. Op basis daarvan is een A4tje naar het IKW opgaveteam toegestuurd.

Naast de inhoudelijke aspecten heeft het programmateam gepleit om vooral te werken met enkele programma's. Daarbij is ook gevraagd om goed te kijken hoe het huidige proces van tot stand van komen van programma's (bijvoorbeeld Green Shipping) is gelopen en te bezien hoe het proces verbeterd kan worden.

Daarnaast blijft het programmateam het werken met majeure opgaven, als bijvoorbeeld Building with nature haven Den Helder ondersteunen en mogelijk aanvullen met opgaven voor Harlingen (zie ook Pact van Marrum).

3a A4tje onderwerpen IKW havens

- **Ondersteunen de leden het A4tje Investeringskader Waddengebied**
- **Ondersteunen de leden een sterke inzet op programma's à la Green Shipping en majeure opgaven voor Building with Nature?**

² WLN (Waterlaboratorium Noord) is een centrum voor waterkwaliteit en watertechnologie in Noord-Nederland.

4. Governance Waddengebied

Bij de start van de nieuwe Governance structuur trokken de Waddenzeehavens samen op met de andere stakeholders. Zij hadden twijfels of de nieuwe structuur wel effectiever was en wellicht een nieuwe sliert in de bestuurlijke spaghetti zou vormen, maar besloten om één jaar deel te nemen. In de vorige Raad is afgesproken dat mw. Netelenbos het havenbedrijfsleven in de Raad voor één jaar vertegenwoordigt, waarna de Raad beziet of deelname aan het Omgevingsberaad effectiever is dan in de oude situatie (Regiecollege Waddengebied, stuurgroepen voor individuele projecten ed.). Het Omgevingsberaad is in januari 2020 gestart en bracht inmiddels één advies over de *Agenda voor het Waddengebied* uit. In het najaar volgen nog enkele adviezen. De geel gearceerde onderwerpen zijn in 2020 aan de orde. Het groen gearceerde onderwerp staat op 17 september op de agenda.

De voorzitter van het Omgevingsberaad is digitaal aanwezig om zijn ervaringen met de Raad van Advies te delen, in de context van de agenda die in deze Raad van Advies voorligt.

Verwachte onderwerpen Omgevingsberaad

- Bespreking beleidsadviezen van de Onderzoeksraad voor Veiligheid (OVV) naar aanleiding van het onderzoek naar de overboord geslagen containers van het schip MSC ZOE.
- Advisering over de Waddenonderdelen uit de Regionale Energiestrategieën van Noord-Holland, Fryslân en Groningen.
- In beeld brengen van ecologische gevolgen van klimaatverandering in het Waddengebied.
- In beeld brengen van de landschappelijke gevolgen van de klimaatverandering in het Waddengebied.
- Advisering over aanbevelingen uit de evaluatie van het Investeringskader Waddengebied.
- Advisering over de uitkomsten van de strategische evaluatie Waddenfonds.
- Advisering over duurzame instandhouding kennishuishouding Waddengebied.
- Een aanbeveling over waar de prioriteiten voor het Waddengebied moeten komen te liggen in de nieuwe regeringsperiode.
- Advisering aanpak dijkverzwarringsprogramma's
- Advisering Integrale kustontwikkeling
- Advisering over het Beheer- en ontwikkelingsplan Grote Wateren/Nationaal Waterprogramma.
- In kaart brengen ontwikkelingen vaarrecreatie Waddenzee
- Advies over beleid voor snelvaren over de Waddenzee

Op 19 oktober is er een extra Omgevingsberaad ingepland, met het oog op de advisering aan het Bestuurlijk Overleg Waddengebied, waar de verwerking van de reacties op de ontwerp Agenda voor het Waddengebied en het Nationaal Waterprogramma op de agenda staat.

4a Werkplan 2020 Omgevingsberaad Waddengebied

Terugblik mw. Netelenbos en dhr. Brok op het Omgevingsberaad tot nu toe.

- **Gelegenheid voor reflectie op ervaringen met de nieuwe governance structuur in relatie tot de agenda van deze Raad**
- **Digitale bijeenkomst 16 oktober 14-16 uur met de havens en het havenbedrijfsleven ter voorbereiding van Omgevingsberaad 19 oktober**

5. Agenda voor het Waddengebied 2050

Op 9 juli stelde het Bestuurlijk Overleg Waddengebied (BOW), de Agenda voor het Waddengebied vast. Vlak voor het BOW veranderde het ministerie IenW de tekst over bereikbaarheid waardoor de garantiestelling voor de vaargeulen werd versoepeld. De 6 jaarlijkse plancyclus van het Nationaal Waterprogramma werd losgelaten. Gelet op het advies van het Omgevingsberaad, heeft de voorzitter zich ingespannen om deze versoepeling ongedaan te maken, zoals deze in het Omgevingsberaad was afgesproken. Zijn interventie was succesvol.

Mw. Netelenbos kan voor 1 oktober namens de havens een bestuurlijke reactie naar de minister van IenW sturen. Haar inbreng is overgenomen. Het voorstel is om de ontwerpagenda te ondersteunen en daarbij vooral accenten voor het vervolg mee te geven.

Het huidige Beheerplan Rijkswateren bevat geen maten (behalve voor de vaargeul Eemshaven Noordzee) maar de Beheerplannen van Natura 2000 wel. Daarom heeft RWS Noord Nederland via het programmateam Waddenzeehavens een tabel met maten in het concept Waterprogramma opgenomen (zie concept volgend agendapunt). Omdat dit een concept is, zou dit een aandachtspunt in de bestuurlijke reactie kunnen zijn.

In de Agenda van het Waddengebied is ook een aanzet voor het Uitvoeringsprogramma opgenomen (hoofdstuk 7), met daarin 19 initiatieven. Via het programmateam Waddenzeehavens worden prioriteiten en inzet voorgesteld. Het projectteam Gebiedsagenda stemt dit met andere stakeholders en overheden af. Mogelijk worden nog initiatieven toegevoegd.

Passage uit de Agenda:
'Daarbij gelden de huidige, zoals in het Beheerplan Natura 2000 2016-2022 en het Beheerplan Rijkswateren 2016-2021 vastgelegde, trajecten met bijhorende streefdiepten en -breedten. Deze zijn tevens de basis voor het nieuwe Nationaal Waterprogramma (NWP) 2022-2027 en daarop volgende NWP's.'

Als laatste punt is het parkeren van boorplatforms. Hier had het ministerie bij de laatste redactieslag zonder overleg het zoekgebied voor het vinden van een oplossing is afgeperkt. De projectleider heeft aangegeven dat dit per abuis is gebeurd.

5a → <https://www.agendavoorhetwaddengebied2050.nl/>

5b OBW Advies over de Agenda voor het Waddengebied 2050

5c CONCEPT_Instemmingsverklaring

5d Korte weergave van het Bestuurlijk Overleg Waddengebied

- **Terugmelding van mw. Netelenbos over de vaststelling van de Agenda voor het Waddengebied in het BOW.**
- **Stemmen Waddenzeehavens in met het sturen van een instemmende bestuurlijke reactie via een schriftelijke ronde (voor 1 oktober)?**
Aandachtspunten zijn:
 - 1 Nationaal waterprogramma en maten vaargeulen**
 - 2 Accenten voor het Uitvoeringsprogramma, op basis van inbreng programmateam Waddenzeehavens**
 - 3 Correctie fout over parkeren boorplatforms**
- **Zijn er nog meer suggesties voor aandachtspunten?**
- **Instemmingverklaring op overleg van 16 oktober as. bespreken**

6. Toogdag 18 november 2020

De toogdag wordt georganiseerd door het Omgevingsberaad. De opzet is bijgevoegd en bestaat uit vier tijdsblokken:

1. Werkbezoeken Lauwersoog
2. Talkshow, met korte filmintroductions (Martiniplaza)
3. Webinar over evaluaties Waddenfonds en gelijktijdig Kennismaking BOW en Omgevingsberaad
4. Anderhalve meter netwerkborrel

Vanuit de Waddenzeehavens is de Toogdag ook een mogelijkheid, om vanuit onze ervaringen en ambities een rol te vervullen.

6a Opzet Toogdag Waddengebied 2020

Hoe willen de leden bijdragen aan de Toogdag?

7. Nationaal Waterprogramma 2022-2027

Het ministerie van IenW geeft in het Nationaal Waterprogramma aan wat de opdracht voor Rijkswaterstaat is en koppelt daar ook financiële geldstromen aan. Hoewel het project al twee jaar loopt, kwam op 14 augustus jl. een inhoudelijk document ter beschikking. Het was een 90% versie, maar deze bleek niet te zijn afgestemd op de Agenda voor het Waddengebied. Het programmateam maakte, naast vrij precieze voorstellen van beleidsmatige aard, ook een analyse van de taken van Rijkswaterstaat en legde deze naast de opgaven uit de Agenda voor het Waddengebied. Hiermee werd inzichtelijk welke maatregelen nodig zijn om de Agenda te realiseren.

De inbreng vanuit de het projectteam Gebiedsagenda resulteerde erin dat in dat IenW in het hoofdstuk Waddengebied alleen de voorstellen op beleidsmatig niveau overnam. Alle voorstellen om het Waterprogramma op maatregelenniveau verder te concretiseren zijn niet overgenomen, met uitzondering van de tabel met vaargeul afmetingen (zie ook agendapunt Gebiedsagenda).

De reden daarvoor is dat alleen voorstellen worden overgenomen, als de financiering daarvoor is benoemd. Dan kan vanuit rijksmiddelen: SLA (reguliere beheerbudget), KRW (Kaderrichtlijn Water), MIRT, PGAW (Programmatiese Aanpak Grote Wateren) etc.. Daarvoor ontbreekt helaas de tijd. Het voorstel van het Omgevingsberaad is om in een apart traject een inhaalslag te maken en dat ook in het Nationaal Waterprogramma vast te leggen. Het voorstel is om de voorstellen samen met de stakeholders in het Omgevingsberaad van 19 oktober in te brengen.

7a 2e concept 90% NWP 2022-2027-DEF

7b Waddengebied tekst voor NWP3

7c Eerste advies OBW en op reactie NWP

Kunnen de deelnemers instemmen het voorstel om:

- *In te stemmen met het voorstel om een inhaalslag op maatregelen niveau de maken.*
- *Samen met CWN de maatregelen concretiseren op een manier dat er draagvlak bij alle stakeholders voor de maatregelen ontstaat.*
- *De secretaris van het Omgevingsberaad te vragen om dit initiatief te begeleiden, zodat het goed bij de systematiek IenW en RWS aansluit.*
- *De Waddenzeehavens bespreken de voorstellen op 16 oktober.*

8. Planning

- **Vooroverleg Omgevingsberaad 16 november 2020 14 uur**
- **Toogdag 18 november 2020**
- **Volgende bijeenkomst begin 2021**

Wie wil het gastheerschap van de volgende Raad op zich nemen?